

MOCIÓ PER A LA REVISIÓ DE LA NOMENCLATURA I SIMBOLOGIA DEDICADES A PERSONATGES FRANQUISTES, FEIXISTES I MILITARISTES A VILASSAR DE MAR

Moció que presenta la Secció local d'Esquerra Republicana de Catalunya de Vilassar de Mar i el grup municipal de Babord al ple de l'Ajuntament de Vilassar de Mar

EXPOSICIÓ DE MOTIUS:

Durant el Franquisme, la dictadura va cometre tota mena de persecucions, crims i atrocitats en contra de les llibertats personals i col·lectives, de caràcter polític, social i nacional. Persecucions que es van dur a terme de manera cruenta contra particulars, institucions, associacions, sindicats, entitats culturals, etc. 40 anys després de la mort del dictador Francisco Franco, malauradament, encara queden als nostres carrers vells vestigis d'ideologia i caràcter franquista, feixista i militarista, que ens recorden uns assassinats, consells de guerra sumaríssims sense cap legitimitat (com per exemple són els casos de Manel Carrasco i Formiguera i de Lluís Companys i Jover), presó, camps de concentració, camps de treball forçat, exili, deportació, persones desaparegudes soterrades en fosses comunes, infants robats a les seves famílies, víctimes de bombardejos, vexacions i un llarguíssim etcètera.

Totes aquestes atrocitats comeses durant aquest llarg període són catalogables com a genocidi i/o crims contra la humanitat. Aquests crims han restat en la més absoluta de les impunitats emparats en la Llei d'Amnistia de 1977, feta a mida per garantir la llibertat dels botxins i dels col·laboradors del règim dictatorial.

El passat 15 d'octubre es va commemorar el 75è aniversari de l'assassinat del Molt Honorable Lluís Companys i Jover, qui fou condemnat a mort per les autoritats franquistes, en l'única sentència d'aquest tipus a una nació d'Europa, a un president democràticament escollit.. Una sentència que continua encara sense declarar-se nul·la per part de l'Estat Espanyol.

La recuperació de la memòria històrica del nostre poble encara és, en molts aspectes, una tasca pendent pel reconeixement a la història de les generacions que ens han precedit. A hores d'ara, l'Estat Espanyol no ha fet encara cap tipus de reparació de les atrocitats comeses per la dictadura, ans al contrari, ha fet cas omís de les peticions demanant reparació i justícia a les víctimes. És totalment incomprendible que, en ple segle XXI, es conservi nomenclatura i simbologia imposada pel règim franquista i es mantingui aquest fet dins la normalitat civil i l'acceptació institucional. Si bé durant l'anomenada transició democràtica es va decidir optar per solucions de consens i discretes, en el marc del moment polític i social actual és necessari i un acte de normalitat democràtica actuar eliminant tot símbol d'opressió feixista dels nostres carrers.

A Vilassar de Mar encara queden referències de l'etapa de la dictadura franquista a la via pública, en noms de carrers i/o places. Els carrers Carles III, Dr. Modrego i la plaça Carlos Trias són exemples paradigmàtics dels vestigis feixistes i d'una monarquia borbònica passada que romanen a Vilassar de Mar, i que no representen a la totalitat de ciutadans i ciutadanes d'aquesta vil·la.

L'Arquebisbe Gregorio Modrego Casaus va ser bisbe auxiliar del cardenal Gomà. Va exercir els càrrecs de provicari general castrense (1937-40), vicari general castrense (1940-51), bisbe de Conca (de 1939 a 1943) i administrador apostòlic de Toledo (de 1940 a 1941). Va ser bisbe militar de Barcelona entre 1943 i 1952, imposat per Francisco Franco, i arquebisbe entre 1952 i 1967. L'any 1937, com tots els bisbes espanyols a excepció del cardenal Vidal i Barraquer, Modrego Casaus havia signat la denominada *Pastoral de la Cruzada*, l'objectiu de la qual va ser

donar autoritat moral als revoltats. Va ser el màxim exponent del nacionalcatolicisme a Catalunya, i durant el seu pontificat va tenir lloc a Barcelona el XXXV Congrés Eucarístic Internacional, que va atraure personalitats catòliques de l'estranger i va suposar una projecció positiva del feixisme franquista de cara a l'exterior. De fet, el franquisme utilitzà el Congrés per a rentar la seva imatge feixista i presentar-se al món com a un estat catòlic homologable internacionalment. A més a més, l'esdeveniment contrarestavava les mobilitzacions del catolicisme català de signe alternatiu, com ara les Festes d'Entronització de la Mare de Déu de Montserrat de l'any 1947, i sobretot servia per a mirar de congraciarse amb els sectors populars que s'havien començat a alçar arran de la vaga de tramvies de 1951. El seu pontificat va coincidir amb la progressiva orientació d'alguns sectors de l'Església cap al compromís polític i social, cosa que el 1966 es va traduir amb fets com la Caputxinada i la Manifestació de Capellans. Durant tota la seva estada a Barcelona no va fer res en defensa dels milers d'empresonats, torturats i assassinats pel règim al nostre país, ni tan sols quan, Jordi Pujol i altres implicats clarament catòlics com ell foren detinguts pels Fets del Palau. Tampoc va fer res, lògicament, quan l'abat Escarré va ser obligat a exiliar-se l'any 1965.

Carlos Trias Bertrán, llicenciat en dret l'any 1934 va ser un dels fundadors de la secció barcelonesa de la Falange Espanyola. Va marxar a l'anomenada Zona Nacional en plena Guerra Civil, al 1939 va tornar a Barcelona per ser regidor a l'ajuntament de Barcelona i convertir-se en un dels homes forts de l'únic partit a Catalunya, també el van anomenar secretari del *Movimiento Nacional* a Girona el 1939-1941. A mitjans dels anys 40, l'anomenaren responsable de la secció d'urbanisme de Barcelona, on va desenvolupar un ferotge i ambiciós pla d'urbanisme per les principals vies de la ciutat, com l'Avenida del Generalísimo, el barri gòtic i la transformació dels barris més marginals de la ciutat. Mitjançant un decret d'alcaldia del mes de març de 1949, i com a conseller delegat del Instituto Municipal de la Vivienda, Trias Bertran va ordenar la creació del Servei de Control i Repressió del Barraquisme. Escamots de falangistes equipats amb barres de ferro, pics i pales es disposaven a enderrocar violentament per tal de fer purgues entre famílies que mostraven simpaties amb el bàndol republicà o amb l'anarquisme, eren el terror de les persones residents als campaments de barraques situats a la muntanya de Montjuïc. Fruit de la valoració de la feina feta a Barcelona, l'any 1959 s'incorporà a l'equip encarregat del projecte «Gran Madrid», assumint l'autoria del Pla d'Ordenació que marcà les línies de l'actual ciutat. L'any 1935, el falangista barceloní es va desplaçar voluntàriament fins a Burgos per declarar davant del tribunal militar en el judici pel Consell de Guerra per la condemna a mort i posterior afusellament de Manuel Carrasco i Formiguera, diputat a les Corts de la II República i un dels primers dirigents d'Unió Democràtica de Catalunya.

A més, encara es conserven a diferents carrers del municipi les plaques rectangulars metàl·liques de l'Instituto Nacional de la Vivienda de color gris clar. Tot el lateral esquerre està ocupat per un requadre negre en el qual es troba representada la icona del jou i les fletxes, més la representació d'una casa i les sigles INV, en al·lusió a l'Instituto Nacional de la Vivienda. A la part dreta hi ha el text amb lletres en cursiva. Duu una línia de separació entre paràgrafs. Tant el requadre com el text són de color negre i destaquen sobre el fons gris clar metàl·lic. Aquestes plaques es troben localitzades als carrers: Jeroni Marsal, nº 48; Santa Elena, nº 13 i nº 15; Dr. Modrego, nº 4; Sant Mateu, nº 9-11.

A Catalunya, l'article 54 de l'Estatut fa referència al dret a la memòria, sobre la base del qual s'articulen i es despleguen les diverses normatives i actuacions en matèria de memòria democràtica, i l'article 15 de la Llei 52/2007, de 26 de desembre, "de històrica" preveu la retirada de simbologia franquista.

Per tot això i per la memòria dels nostres avis i àvies que van haver de patir la repressió i l'exili,

proposem que l'Ajuntament de Vilassar de Mar assumeixi els acords que exposem a continuació.

ACORDS:

Primer.- L'Ajuntament de Vilassar de Mar es compromet a substituir la nomenclatura del carrer Dr. Modrego i de la plaça Carlos Trias per nous noms que siguin fruit d'un procés participatiu a nivell municipal que tingui en compte l'opinió del veïnat i tenint en compte la manca de noms femenins dignes de recordar en els nostres carrers. Així mateix, el consistori també es compromet a facilitar l'adaptació de les veïnes i veïns a la nova nomenclatura mitjançant diferents mesures, ja sigui mantenint els dos noms durant un període de temps limitat i acordat i/o oferint assessorament al veïnat en aspectes burocràtics.

Segon.- Es crearà un grup de treball format per representants d'entitats o associacions del poble vinculades en sectors (culturals, històrics i patrimonials) i d'altres d'interessades. També hi podran formar part representants de cada una de les formacions polítiques de Vilassar de Mar i gent a títol individual que així ho vulguin.

- Aquest grup de treball és el que articularà el procés per arribar a la tria dels noms que han de substituir els actuals carrer Dr. Modrego i Plaça Carlos Trias i nous canvis que es puguin fer en el futur.
- Aquest grup buscarà les maneres perquè el màxim de persones o entitats facin arribar les seves propostes de noms degudament justificades.
- Per acabar, i sempre intentant buscar el consens, aquest grup de treball triarà les propostes de noms que aniran finalment a votació popular, si pot ser el mateix dia que es facin les votacions dels pressupostos participatius.

Tercer.- L'Ajuntament de Vilassar de Mar, es compromet a retirar o fer que es retirin les plaques de l'Instituto Nacional de la Vivienda establertes en els carrers Jeroni Marsal, nº 48; Santa Elena, nº 13, nº 15; Dr. Modrego, nº 4; Sant Mateu, nº 9-11. Fent acomplir així la legislació al respecte, i substituint-les per les plaques actuals d'HPO (Habitatges de Protecció Oficial).

Quart.- L'Ajuntament de Vilassar de Mar iniciarà un estudi sobre l'origen i significat de la nomenclatura actual dels carrers de la vila i de les circumstàncies en les quals van ser establerts.

Cinquè.- L'Ajuntament de Vilassar de Mar (previ assessorament que necessiti) promourà la col·locació de plaques o plafons informatius en llocs (places, carrers, cases...) que tinguin un rellevància històrica.

Vilassar de Mar, 1 de juliol de 2016